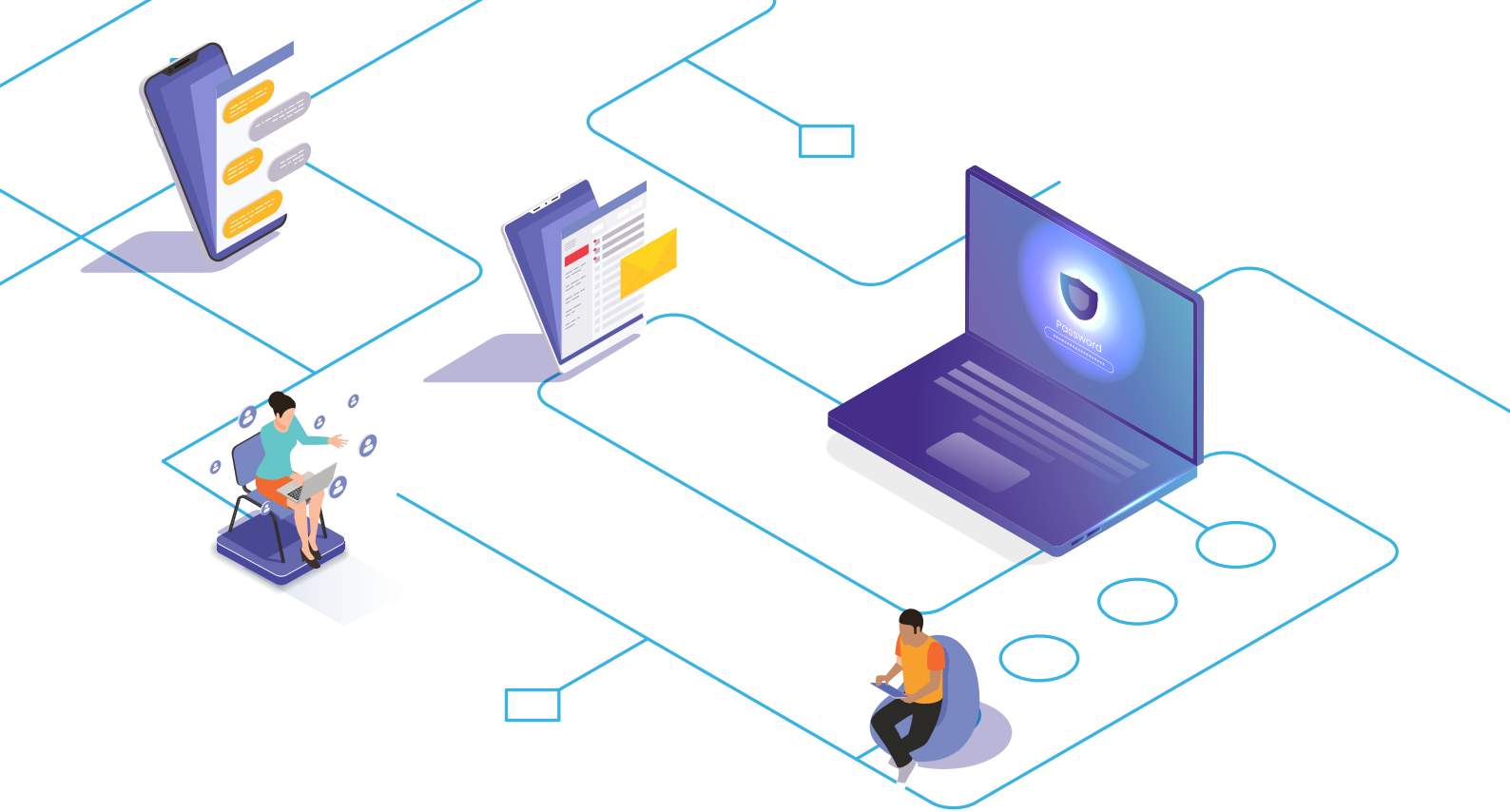

ЗАЩИТА НА ЦИФРОВИТЕ ПРАВА НА ФИЗИЧЕСКИЕ ЛИЦА

Резюме

ВЪВЕДЕНИЕ

През 2023 г. ЕКЗД продължи да дава важни общи тълкувания на законодателството за защита на данните и основните правни принципи, които оформят цифровата среда. Комитетът също така предприе редица инициативи за засилване на сътрудничеството в областта на правоприлагането, прие важни становища по законопроекти и издаде Ръководство за малките предприятия. През май 2023 г. Ану Талус беше избрана за председател на ЕКЗД за пет години, като пое председателството от Андреа Йелинек, която беше председател от 2018 г. до 2023 г.

Европейският комитет по защита на данните (ЕКЗД) е независим европейски орган, създаден с Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД), чиято цел е да се гарантира съгласуваното

прилагане на правилата за защита на данните в цялото Европейско икономическо пространство (ЕИП).

ЕКЗД се състои от ръководителите на органите по защита на данните (ОЗД) на държавите от ЕС и Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД). ОЗД на държавите от ЕИП (Исландия, Лихтенщайн и Норвегия) също са членове на ЕКЗД, но нямат право на глас. Европейската комисия и Надзорният орган на Европейската асоциация за свободна търговия, когато се обсъждат въпроси, свързани с ОРЗД имат право да участват в дейностите и заседанията на ЕКЗД. Седалището на ЕКЗД е в Брюксел.

ЕКЗД разполага със [секретариат](#), който се осигурява от ЕНОЗД. Условието за сътрудничество между ЕКЗД и ЕНОЗД са уредени в [Меморандум за разбирателство](#).

АКЦЕНТИ 2023

15 МАРТ

Стартиране на координираното действие за правоприлагане през 2023 г. с акцент върху определянето и позицията на длъжностните лица по защита на данните

22 МАЙ

Глоба в размер на 1,2 милиарда евро, наложена на Meta Ireland Limited от ирландския ОЗД вследствие на Решение със задължителен характер 1/2023 на ЕКЗД

28 ФЕВРУАРИ

Становище 5/2023 относно проекта на Решение за изпълнение на Европейската комисия относно адекватното ниво на защита на личните данни в Рамката за защита на личните данни в отношенията между ЕС и САЩ

27 АПРИЛ

Издаване на Ръководство на ЕКЗД относно защитата на данните за малки предприятия

25 МАЙ

Избор на Ану Талус за нов председател и Ирини Лоизиду Николаиду за нов заместник-председател

15 СЕПТЕМВРИ

Глоба в размер на 345 милиона евро, наложена на TikTok Technology Limited от ирландския ОЗД вследствие на Решение със задължителен характер 2/2023 на ЕКЗД

27 ОКТОМВРИ

Спешно решение със задължителен характер 01/2023, с което на ирландския ОЗД се дават указания да предприеме в срок от две седмици окончателни мерки по отношение на Meta Ireland Limited

19 СЕПТЕМВРИ

Съвместно становище на ЕКЗД и ЕНОЗД относно Предложение за регламент за определяне на допълнителни процедурни правила, свързани с прилагането на ОРЗД

12-13 ДЕКЕМВРИ

Принос към доклада на Европейската комисия относно прилагането на ОРЗД съгласно член 97

1. СЕКРЕТАРИАТ НА ЕКЗД

Секретариатът на ЕКЗД подпомага Комитета при изготвянето на решения със задължителен характер и при защитата на ЕКЗД в Съда. Той допринася за изготвянето на други документи на ЕКЗД, като например насоки и правни съвети по нови законодателни предложения. Секретариатът разпространява тази работа сред обществеността, осигурява връзки с пресата и подкрепя председателя в ролята ѝ на представител на Комитета.

Важно действие за повишаване на осведомеността, за което секретариатът на ЕКЗД пое водеща роля през 2023 г., беше публикуването на Ръководство на ЕКЗД относно защитата на данните за малки предприятия. Ръководството е ключова инициатива в стратегията на ЕКЗД за периода 2021—2023 г. То има за цел да предостави на достъпен и лесно разбираем език практическа информация на МСП относно спазването на ОРЗД. Ръководството помага за повишаване на осведомеността относно ОРЗД сред МСП и има за цел да улесни спазването чрез видеоматериали, диаграми и практически съвети.

Секретариатът на ЕКЗД разработва и управлява ИТ инструментите на ЕКЗД, които се използват от приблизително 1500 служители на надзорните органи в рамките на ЕИП. През 2023 г. той организира над 360 заседания на ЕКЗД, по време на които членовете подготвят документите, насочени към съгласуването прилагане на правните актове за защита на данните в Европа.

Секретариатът на ЕКЗД понастоящем действа и като и секретариат на [Комитета за координиран надзор](#), който осигурява координиран надзор на широкомащабните информационни системи и органите, и агенциите на ЕС. През 2023 г. тази дейност обхвана надзора на [Шенгенската](#)

[информационна система](#), в допълнение към [Европол](#), [Европейската прокуратура](#), [Евроюст](#) и [Информационната система за вътрешния пазар \(ИСВП\)](#), които вече попадаха в обхвата на дейностите на ЕКЗД.

Тъй като обемът и сложността на задачите на ЕКЗД значително се увеличиха, ролята на секретариата също претърпя развитие. След промените, направени в началото на 2023 г., секретариатът на ЕКЗД вече се състои от пет сектора. Това структурно подобрене беше необходимо за справяне с нарастващото работно натоварване.

2. ЕВРОПЕЙСКИ КОМИТЕТ ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ - ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2023 Г.

Целта на ЕКЗД е да се гарантира съгласуването прилагане и изпълнение на правото в областта на защитата на данните в цялото Европейско икономическо пространство (ЕИП).

За тази цел Комитетът приема решения със задължителен характер за уреждане на спорове относно прилагането на ОРЗД, издава насоки за изясняване и насърчаване на спазването на законодателството на ЕС в областта на защитата на данните и приема становища, за да гарантира съгласуваността на дейностите на ОЗД или да съветва Европейската комисия по всеки въпрос, свързан със защитата на личните данни.

През 2023 г. ЕКЗД прие две решения със задължителен характер и едно спешно решение със задължителен характер.

Освен това ЕКЗД издаде две нови насоки по темите, свързани с член 37 от [Директива относно защитата на данните в областта на правоприлагането и техническия обхват на член 5, параграф 3 от](#)

Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации.

ЕКЗД прие 37 становища за съгласуваност (член 64 от ОРЗД), от които секретариатът на ЕКЗД ръководи изготвянето на 10 становища и допринесе за още 14. Тези становища се отнасяха главно до решенията относно задължителни фирмени правила и проекти на изисквания за акредитация на сертифициращи органи или органи за наблюдение на спазването на кодексите за поведение.

ЕКЗД прие и две законодателни становища съвместно с ЕНОЗД.

Годишният доклад за 2023 г. съдържа пълен списък на всички насоки, документи за съгласуваност и законодателни документи, като разглежда по-подробно някои от тях.

2.1. РЕШЕНИЯ СЪС ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ХАРАКТЕР

Решение със задължителен характер 1/2023 по спора, отнесен от ирландския надзорен орган, относно предаването на данни от страна на Meta Platforms Ireland Limited и неговата услуга Facebook (член 65 от ОРЗД)

През април 2023 г. ЕКЗД реши спор относно предаването на данни от Meta Platforms Ireland Limited (Meta IE) в своето [Решение със задължителен характер 1/2023](#).

След това решение със задължителен характер ирландският орган за защита на данните (ирландският ОЗД) наложи глоба на Meta IE в размер на 1,2 милиарда евро. Тази глоба беше наложена за предаването на лични данни от Meta на САЩ въз основа на стандартни договорни клаузи (СДК) от 16 юли 2020 г. Освен това на Meta IE

беше разпоредено да приведе своите предавания на данни в съответствие с ОРЗД.

Решение със задължителен характер 2/2023 относно спора, представен от ирландския надзорен орган, във връзка с TikTok Technology Limited (член 65 от ОРЗД)

През август 2023 г. ЕКЗД реши спор относно проекта на решение на ирландския ОЗД относно обработването на лични данни на потребители на възраст между 13 и 17 години от TikTok Technology Limited (TikTok IE). В своето [Решение със задължителен характер 2/2023](#) ЕКЗД анализира практиките за проектиране, прилагани от TikTok във връзка с две изскачащи уведомления, показвани на деца на възраст 13—17 години: уведомление за регистриране и уведомление за публикуване на видео. Анализът установи, че и при двете изскачащи уведомления опциите за потребителя не са били представени по обективен и неутрален начин.

След решението със задължителен характер на ЕКЗД ирландският ОЗД издаде окончателно решение, в което констатира по-специално, че TikTok IE е нарушило принципа на справедливост на ОРЗД при обработването на лични данни, свързани с деца на възраст между 13 и 17 години, и отправи официално предупреждение, издаде разпореждане за изпълнение на исканията и наложи глоба в размер на 345 милиона евро.

Спешно решение със задължителен характер 01/2023 по искане на норвежкия надзорен орган за приемане на окончателни мерки по отношение на Meta Platforms Ireland Ltd (член 66, параграф 2 от ОРЗД)

След [Спешното решение със задължителен характер 01/2023](#) на ЕКЗД от 27 октомври 2023 г. ирландският

ОЗД наложи забрана на Meta IE за обработване на лични данни за целите на поведенческата реклама въз основа на договорен и законен интерес. Спешното решение със задължителен характер на ЕКЗД последва искане на норвежкия орган за защита на данните да разпорежи окончателни мерки, които биха имали действие в цялото ЕИП.

2.2. ОБЩИ НАСОКИ

През 2023 г. ЕКЗД прие две нови насоки, както и девет насоки след обществена консултация. В годишния доклад за 2023 г. се разглеждат по-подробно два важни набора от насоки.

На 14 февруари 2023 г. ЕКЗД прие след обществена консултация [Насоки 03/2022](#) относно [измамните модели на проектиране в платформите на социалните медии](#). Тяхната цел е да се формулират практически препоръки и насоки за доставчиците на социални медии, като администраторите на социалните медии, дизайнерите и ползвателите на платформи на социални медии, относно това как да се оценяват и избягват измамни модели на проектиране в интерфейсите на социалните медии. Наличието на такива модели често принуждава потребителите да вземат непреднамерени, нежелани и/или потенциално вредни решения относно обработването на техните лични данни. В насоките се съдържа неизчерпателен списък на измамни модели на проектиране по време на жизнения цикъл на профила в социалните медии (т.е. от етапа на регистрация до закриването на профил в социалните медии), както и се доразвиват най-добрите практики в края на всеки случай на употреба.

Със своите [Насоки 05/22](#) относно използването на технология за лицево разпознаване (ТЛР) в областта на [правоприлагането](#) ЕКЗД допринася за текущата интеграция на ТЛР в областта на

правоприлагането в рамките на Директивата относно защитата на данните в областта на правоприлагането и националните закони за нейното транспониране. Насоките предоставят необходимата информация на законодателите на равнище ЕС и на национално ниво, както и на правоприлагащите органи при въвеждането и използването на системи за лицево разпознаване. Обхватът на насоките е ограничен до ТЛР. Въпреки това други форми на обработване на лични данни въз основа на биометрични данни от правоприлагащите органи, особено ако се извършва дистанционно, могат да доведат до сходни или допълнителни рискове за физическите лица, групите и обществото.

2.3. ЗАКОНОДАТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ

В рамките на законодателните консултации, поискани от Европейската комисия, ЕКЗД приема становища по въпроси, свързани със защитата на данните в ЕС. Законодателните становища могат да се приемат самостоятелно от ЕКЗД или съвместно с ЕНОЗД. Годишният доклад съдържа пълния списък на приетите становища.

Достоен за отбелязване резултат от усилията на ЕКЗД през 2023 г., който е разгледан по-подробно в доклада, е неговото [Съвместно становище 01/2023](#) с ЕНОЗД относно [предложението за регламент за определяне на допълнителни процедурни правила, свързани с прилагането на Регламент \(ЕС\) 2016/679](#). Тази законодателна инициатива е в резултат на „списъка с въпроси за разглеждане“ на ЕКЗД от 2022 г.

3. КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

ЕКЗД проведе шестото годишно проучване, за да направи преглед на своите дейности, съгласно член 71, параграф 2 от ОРЗД. Проучването беше съсредоточено върху работата и резултатите на ЕКЗД през годината, по-специално неговите насоки, съвместни становища и консултации. То беше проведено с цел да се определи полезността на неговите насоки за тълкуване на разпоредбите на ОРЗД и да се определят областите, в които организациите и физическите лица биха могли да получат по-добра подкрепа при ориентирането в рамката на ЕС за защита на данните. Сред основните анкетираните заинтересовани страни бяха представители на академичните среди в областта на правата на защита на данните и на неприкосновеност на личния живот, професионалисти в бизнеса и членове на неправителствени организации.

Като цяло анкетиранияте заинтересовани страни предоставиха положителни отзиви относно насоките на ЕКЗД и отбелязаха, че те предлагат висока практическа стойност, като обясняват сложни разпоредби по изчерпателен начин. Заинтересованите страни непрекъснато разчитат на широк набор от насоки поради предоставянето на добре илюстрирани примери, които са разбираеми, дори когато основната област на действие на заинтересованите страни не е защитата на данните. С цел по-нататъшно подобряване на насоките беше предоставена конструктивна обратна връзка под формата на предложения за въвеждане на визуализации, като например видеоматериали, за да се осигури по-голяма яснота относно по-техническите раздели на насоките.

4. СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ОЗД В ОБЛАСТТА НА ПРАВОПРИЛАГАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Националните ОЗД са независими публични органи, които гарантират съгласуваното прилагане на законодателството в областта на защитата на данните. Те играят ключова роля за защитата на правата на физическите лица в областта на защитата на данните чрез сътрудничество и упражняване на корективни правомощия. ЕКЗД предприема редица инициативи за насърчаване на сътрудничеството между ОЗД в областта на правоприлагането.

4.1. ДЕЙНОСТИ НА ЕКЗД В ПОДКРЕПА НА ПРАВОПРИЛАГАНЕТО

За своето координирано действие по правоприлагане от 2023 г. ЕКЗД избра „Определянето и позицията на длъжностните лица по защита на данните“. В рамките на 2023 г. 25 ОЗД в ЕИП проведоха координирани проучвания и се свързаха с различни организации, както и с отделни ДЛЗД, като получиха над 17 000 отговора. ОЗД консолидираха констатациите си в национални доклади, които след това бяха комбинирани, за да изготвят доклад на ЕКЗД, в който се изброяват пречките, пред които понастоящем са изправени ДЛЗД, заедно с редица препоръки за допълнително засилване на тяхната роля. Докладът насърчава ОЗД да извършват повече дейности за повишаване на осведомеността, а пък организациите да гарантират, че ДЛЗД разполагат с достатъчно възможности.

Освен това групата от експерти за подкрепа (ГЕП) помага на ОЗД да увеличат капацитета си за надзор и прилагане на защитата на личните данни.

ГЕП предоставя подкрепа под формата на експертен опит за проучвания и дейности по правоприлагане от общ интерес за ОЗД и засилва сътрудничеството/солидарността чрез укрепване и допълване на силните страни на отделните ОЗД и посрещане на оперативните нужди. Досега са стартирани общо 13 проекта, някои от които са по въпроси, свързани с изкуствения интелект (ИИ).

През юни 2023 г. ЕКЗД организира „тренировъчна среща“ за проверки на уебсайтове, на която бяха поканени няколко експерти от ОЗД. Тази проява беше чудесна възможност за използване и обсъждане на новия инструмент на ЕКЗД за одит на уебсайтове, разработен в рамките на ГЕП, публикуван понастоящем като отворен код на платформата code.europa.eu.

За втори път ЕКЗД поръча изготвянето на тематични сборници на случаите, свързани със сигурността на обработването и уведомяването за нарушение на сигурността на личните данни, като част от неговата инициатива за ГЕП. Сборниците на случаи представляват преглед на решения по определена тема, приети в рамките на процедурата за обслужване на едно гише. Целта на тези сборници е да предоставят на ОЗД и на широката общественост, включително на специалистите в областта на неприкосновеността на личния живот, информация за решенията, приети от ОЗД след процедури за трансгранично сътрудничество.

4.2. СЪТРУДНИЧЕСТВО И СЪГЛАСУВАНOST

Случай с трансграничен характер се регистрира в централна база данни чрез ИСВП. През 2023 г. бяха задействани общо 1023 процедури, свързани с обслужването на едно гише (член 60 от ОРЗД), от които 442 окончателни решения.

4.3. НАЦИОНАЛНИ СЛУЧАИ С УПРАЖНЯВАНЕ НА КОРЕКТИВНИ ПРАВОМОЩИЯ

ОЗД разполагат с различни мерки за разследване, консултиране и коригиране, за да гарантират, че субектите в техните държави прилагат правилно и съгласувано законодателството за защита на данните. Тези корективни мерки включват налагане на ограничения за обработване, забрани или глоби.

През 2023 г. ОЗД общо са постановили над 1,9 милиарда евро глоби. Подробна разбивка на глобите, постановени през 2023 г., може да бъде намерена в глава 5, както и неизчерпателен списък на националните действия по правоприлагане.

ДАНИИ ЗА КОНТАКТ

Пощенски адрес

Rue Wiertz 60, B-1047 Brussels

Административен адрес

Rue Montoyer 30, B-1000 Brussels